

Notat

Park og Trafik

Postadresse:
Nordre Kajgade 1
9500 Hobro
Tlf. 97 11 30 00
raadhus@mariagerfjord.dk
www.mariagerfjord.dk

Journalnummer:
05.01.02-P00-1-20

Ref.: Lea Liv Pedersen (lealp)
Direkte tlf. 97113626
lealp@mariagerfjord.dk

Dato: 12.8.2020

Personlig henvendelse:
Rådhuset i Arden

Procedure for udgiftsfordeling i fællesprojekter

Version 1.0

I fællesprojekter på offentlige veje samarbejder de forskellige aktører, herunder blandt andet ledningsejere og Mariagerfjord Kommune. Der samarbejdes tidsmæssigt for blandt andet at minimere gener for borgere, og der samarbejdes om økonomi.

Nærværende notat omhandler udgiftsfordeling i fællesprojekter på offentlig vej.

Notatet angiver procedure for hvordan udgifter fordeles mellem de respektive parter og indledes med formål og juridiske betragtninger bag, og opbygges således:

- Formål
- Juridisk betragtning
- Præsentation af procedure for udgiftsfordeling

Formål

Formålet med proceduren er at opnå en række fordele, som oplistet herunder

- At stille alle ledningsejere lige, så der ikke sker forskelsbehandling
- At en procedure for udgiftsfordeling ved fremtidige fællesprojekter skaber klarhed og retning og derved optimerer ressourceforbrug
- At et samlet udbud på fx belægningsforventeligt medfører lavere enhedspriser til gavn for alle i projektet
- At koordinere aktørernes arbejder igennem fællesprojekter, hvorved byens borgere generes mindst muligt og med mulighed for forbedret sikring i forhold til fx eventuelt nødvendige vibrationsmålinger og fotoregistrering af huse.

Juridisk betragtning

Nærværende afsnit er baseret på ”Notat om ledningsejernes pligt til at afholde udgifter til vejarbejder og ledningsomlægning – Vestergade, Mariager”, sagsnr. 05.01.08-P20-2-18.

Gæsteprincippet

Ledninger i offentligt vejareal ligger efter vejlovens gæsteprincip, som anført i vejlovens § 77.

Gæsteprincippet indebærer, at ledningsejer kan have ledninger liggende vedlagsfrit i offentligt vejareal mod at ledningsejeren selv betaler arbejder på ledningerne, og om nødvendigt flytning af ledninger. Dette gælder arbejder der iværksættes af vejmyndigheden inden for rammerne af de saglige og proportionelle formål, som vejmyndigheden kan varetage, jf. vejlovens § 77, stk. 1.

I hver enkelt sag må der ske en vurdering af projektet i forhold til de rammer vejmyndigheden kan varetage, se ovenstående. Det forudsættes i det følgende at fællesprojekterne ligger inden for de beskrevne rammer.

Begrebet i vejlovens § 77 ”arbejder på ledningerne” er blevet klarlagt i taksationskendelse af 23. april 2018 (MAD 2018.220).

Taksationskommissionen anfører i afgørelsen, at *”for så vidt angår spørgsmålet om, hvilke omkostninger ledningsejerne skal bære, finder Taksationskommissionen, at ledningsejernes betalingspligt efter gæsteprincippet i vejlovens § 106, stk. 1, ikke kan begrænses til udgifterne ved det egentlige gravearbejde, men i udgangspunktet omfatter alle typer af udgifter, der må anses for nødvendige for ledningsomlægningerne.”*

I forhold til udgifterne gælder det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip. Det vil sige, at kommunen ikke kan pålægge ledningsejerne andet end rimelige udgifter til anlægsprojektet. Kommunen vil eksempelvis ikke kunne pålægge ledningsejerne udgiften til at ændre belægningen til en dyrere belægning af æstetiske hensyn. Det forudsættes i det følgende, at kommunen ikke ønsker en forbedret vej, som kunne være i form af fx forstærket befæstelse eller anden dyrere belægning i fællesprojekterne.

Kommunens koordinationspligt

I fællesprojekterne er det en forudsætning, at kommunen har overholdt sin koordinationspligt, for at ledningsejerne tager del i udgifterne til vejarbejderne.

Det fremgår af vejlovens § 79, stk. 2., at ”*vejmyndigheden skal så tidligt som muligt drøfte et planlagt arbejde med ledningsejeren med henblik på at undersøge, hvordan arbejdet kan tilrettelægges på den mest hensigtsmæssige måde for vejmyndigheden og ledningsejeren.*”

Hvis der ikke kan opnås enighed mellem vejmyndighed og ledningsejer kan vejmyndigheden efter at have meddelt ledningsejeren, at det planlagte arbejde påbegyndes, gennemføre arbejdet og kræve nærmere bestemte ledningsarbejder udført af ledningsejeren, jf. vejlovens § 79, stk. 3.

Det forudsættes i det følgende, at kommunen har overholdt sin koordinationspligt.

Udførelse af arbejdet

Ledningsejeren udfører eller foranlediger som udgangspunkt selv arbejderne på egne ledninger. Kommunen kan dog kræve selv at udføre arbejderne, hvis der er behov for koordinering af arbejderne med andre arbejder på vejarealet, eller hvis ledningsejeren ikke overholder vilkår stillet i forbindelse med en tilladelse eller hvis arbejdets udførelse kræver særlig faglig ekspertise, jf. vejlovens § 78, stk. 2. Ledningsejerne vil dog kunne anvende egen entreprenør til selve arbejdet med ledningerne.

Det forudsættes her, at der i hver enkelt sag sker en vurdering af projektet, hvad angår udførelse af arbejdet. Som oftest er der behov for koordinering og eller særlig faglig ekspertise, hvorfor det er relevant at kommunen kan kræve selv at udføre arbejderne i en vis udstrækning.

Ved tvister

Såfremt der opstår uenighed om fordelingen af udgifter og de medtagne udgiftsposter er der i sidste instans mulighed for at klage til transportministeren.

Konklusion

Mariagerfjord kommune kan med baggrund i vejlovens gæsteprincip kræve, at alle ledningsejere deltager i vejarbejdet med hjemmel i vejlovens gæsteprincip.

Kommunen kan kræve, at ledningsejere tager del i alle proportionelle udgifter i projekter, samt at kommunen i en vis udstrækning kan kræve at udføre bestemte arbejder såfremt der er behov for koordinering af arbejderne med andre arbejder på vejarealet, eller hvis fx arbejdets udførelse kræver særlig faglig ekspertise. Ledningsejerne vil dog kunne anvende egen entreprenør til selve arbejdet med ledningerne.

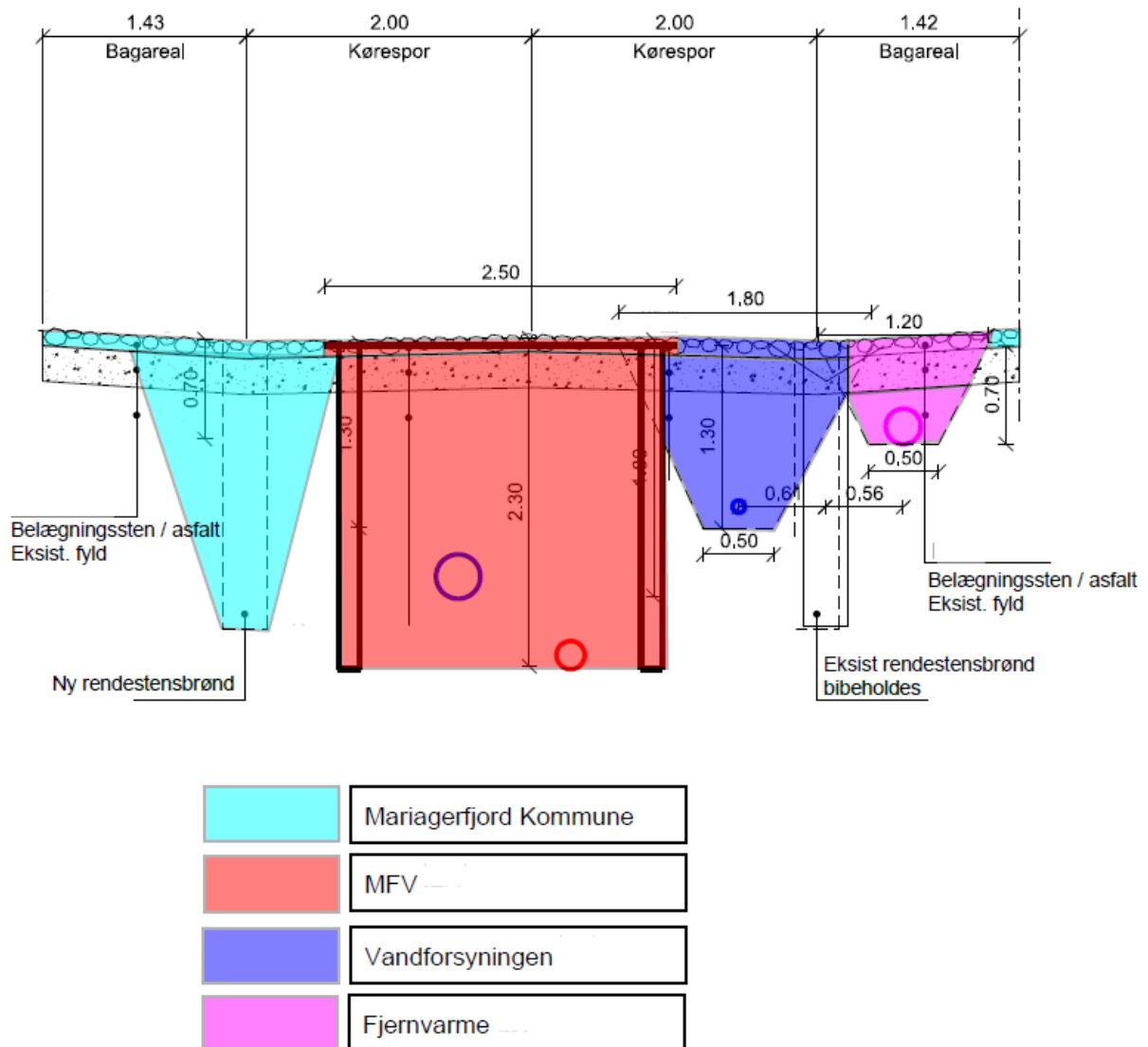
Såfremt der opstår uenighed om fordelingen af udgifter og de medtagne udgiftsposter er der i sidste instans mulighed for at klage til transportministeren.

Præsentation af procedure for udgiftsfordeling

Proceduren for udgiftsfordeling i fællesprojekter tager afsæt i to fordelingsnøgler, en for belægningsarbejdet og en for øvrige fællesudgifter.

Belægningsfordelingsnøgle – eksisterende forhold bibeholdes

Princippet for fordelingsnøglen for belægningsarbejdet ses afbildet herunder og der er skelnet til hvad der er praksis i anden stor nordjysk kommune.

Figur 1 Fordelingsnøgle for belægninger, hvor eksisterende forhold som befæstelsesopbygning bibeholdes

Princippet viser en optegning hvor Mariagerfjord Kommune, Mariagerfjord Vand, vandforsyning og fjernvarme er parter. Der kan være flere parter og andre kombinationer af parter i fællesprojekter. Køresporsbredder mm. vil være projektafhængig.

Det fremgår at hver ledningsejer betaler for optagning og retablering af belægning og for selve ledningsgraven. Mariagerfjord kommune betaler sin part af belægningen og ledningsgrav ved nye rødestensbrønde.

Arealer fremkommer ud fra hensyn i den danske standard DS 475 – Norm for etablering af ledningsanlæg i jord og arbejdsmiljølovgivning i forhold til dybder mv.

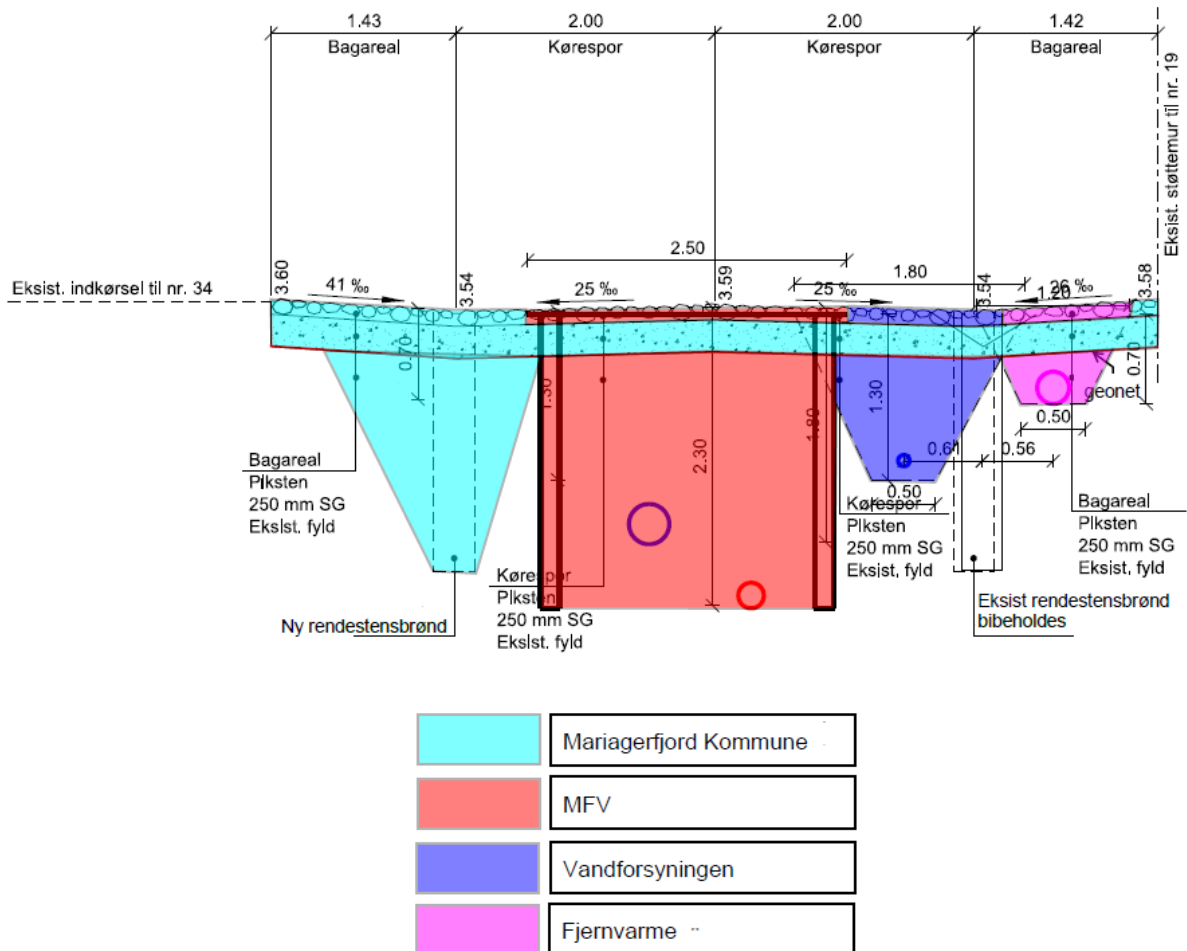
Denne model vil som oftest være i spil, da de fleste veje er asfalterede, hvorunder der er en god og acceptabel befæstelse.

Belægningsfordelingsnøgle – eksisterende forhold ændres/opgraderes

Dette afsnit beskriver proceduren i de tilfælde hvor kommunen ønsker en forbedret vej, som kan være i form af fx forstærket befæstelse eller anden dyrere belægning.

Princippet for fordelingsnøglen for belægningsarbejdet, hvor eksisterende forhold ændres, ses afbildet herunder. Eksemplet viser et aktuelt fællesprojekt, hvor den ubundne befæstelse opgraderes i form af nyt lag stabilt grus og geonet og eksisterende fyld herunder bibeholdes, men anviser samtidig princippet i proceduren i alle fællesprojekter, når der sker opgradering i de eksisterende forhold.

Mariagerfjord kommune betaler således for opgraderingen når der sker ændringer i forhold til eksisterende opbygning, som i eksemplet stabilt grus og geonet i hele vejens bredde.

Figur 2 Fordelingsnøgle for belægninger, hvor eksisterende forhold som befæstelsesopbygning opgraderes

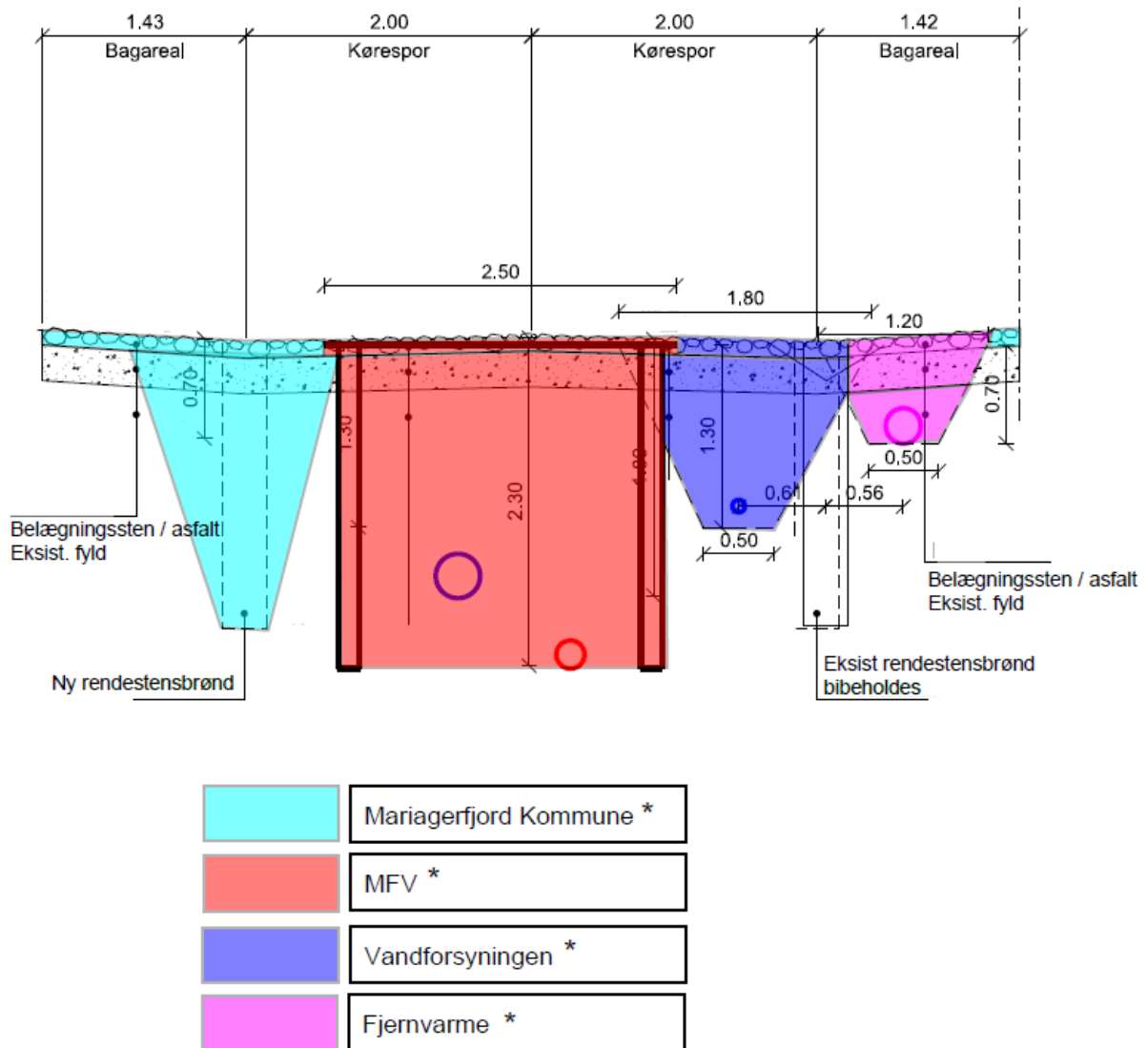
Fordelingsnøgle for øvrige fællesudgifter - eksisterende forhold bibeholdes

Dette afsnit beskriver hvorledes øvrige fællesudgifter fordeles mellem de respektive parter i fællesprojekter. De øvrige fællesudgifter er bl.a. afhængig af projektets karakter

- Byggeledelse og arbejdsmiljøkoordinering samt byggeplads
- Vibrationsmålinger
- Fotoregistrering
- Forureningsundersøgelser
- Arkæologi

Princippet for fordelingsnøglen for øvrige fællesudgifter ses afbildet herunder. Fordelingsnøglen beregnes ud fra det volumen den enkelte part andrager i graveprofilen fra top belægning og til bund ledningsgrav/befæstelsesarbejder.

* Fællesudgifterne fordeles ud fra den volumen som ledningsarbejderne andrager i vejkassen, hvorved længden af ledningsstrækket for hver ledningsejer skal indregnes.

Figur 3 Fordelingsnøgle for øvrige fællesudgifter, hvor eksisterende forhold som befæstelsesopbygning bibeholdes

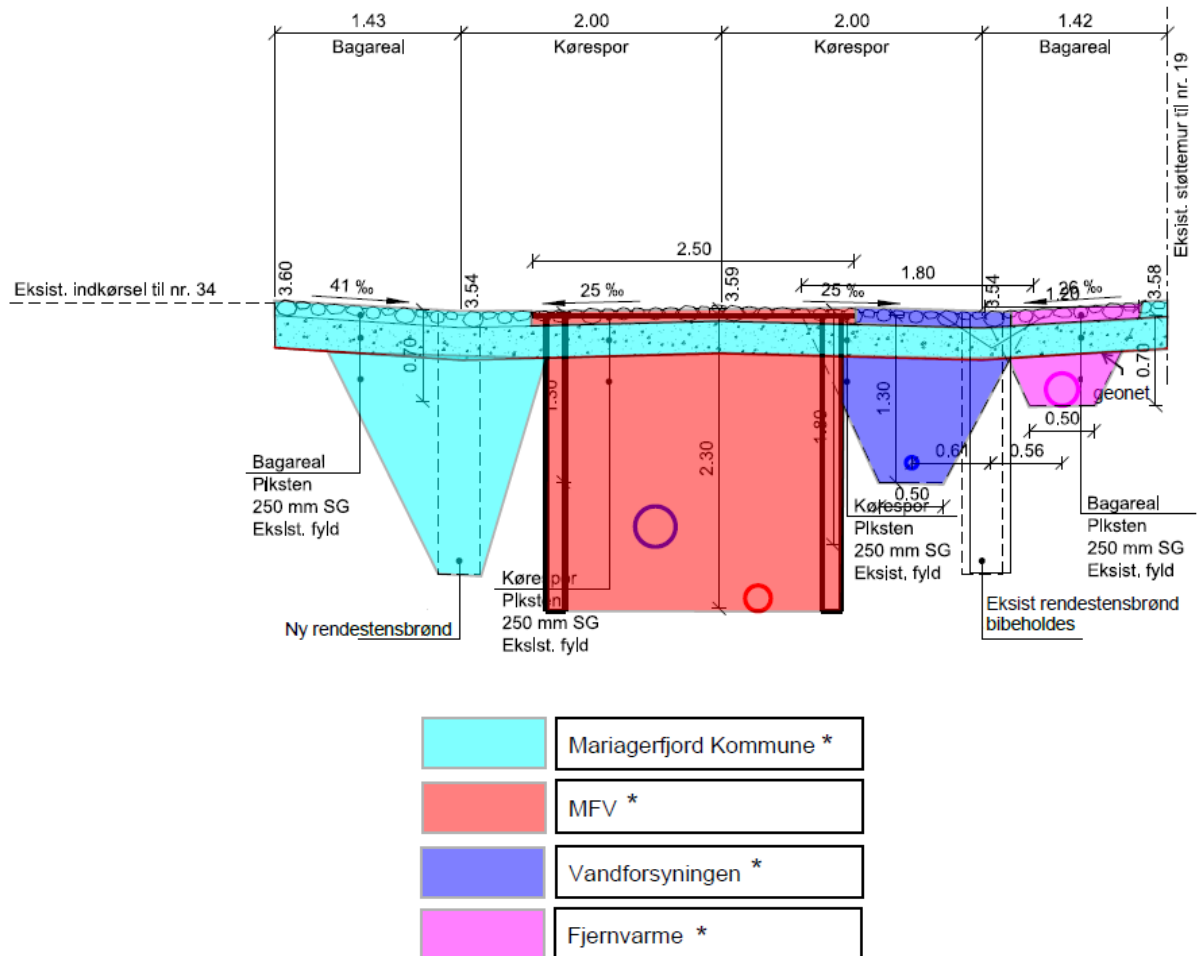

Udgifter til arkæologiske forundersøgelser, beregnes af Nordjyllands Historiske Museum og repræsenterer et maksimalt budget. Ud over forundersøgelser, kan der risikeres at træffe på større arkæologiske fund, som i nærværende notat beskrives som "yderligere arkæologiske undersøgelser". Udgifter til eventuelle yderligere arkæologiske undersøgelser fordeles i princippet ud fra den beskrevne model, dvs. alle parter bidrager til udgiften uanset hvorhenne de større arkæologiske fund findes. Dette sikrer en helhedsorienteret proces, hvor der ikke spekuleres i ledningstracéer, men derimod fælles formål, som at sikre huse bedst muligt mm.

Fordelingsnøgle for øvrige fællesudgifter - eksisterende forhold ændres/opgraderes

Princippet for fordelingsnøglen for øvrige fællesudgifter, hvor eksisterende forhold ændres, ses afbildet herunder. Eksemplet viser et aktuelt fællesprojekt, hvor den ubundne befæstelse opgraderes i form af nyt lag stabilt grus og geonet og eksisterende fyld herunder bibeholdes, men anviser samtidig princippet i proceduren i alle fællesprojekter, når der sker opgradering i de eksisterende forhold.

Eksemplet viser, at volumen af opgraderingen, i dette eksempel stabilt grus, medregnes i kommunens andel af volumener, hvorved kommunens andel af de øvrige fællesudgifter stiger.

* Fællesudgifterne fordeles ud fra den volumen som ledningsarbejderne andrager i vejkassen, hvorved længden af ledningsstrækket for hver ledningsejer skal indregnes.

Figur 4 Fordelingsnøgle for øvrige fællesudgifter, hvor eksisterende forhold som befæstelsesopbygning opgraderes

Udregning af arealer og overslagspriser mm

Det er som udgangspunkt hovedaktørens rådgiver, som udregner og beregner overslagspriser ud fra den beskrevne procedure i nærværende notat.